

4.2015

Sveriges teckenspråkstolkars förenings medlemstidning

TOLKTRYCKET

ÅRETS MÅSTE:
ÅRSMÖTES- OCH
FORTBILDNINGSHELG
S.16

Statskontoret och tolkutbildningarna s. 5

Upphandling i Stockholm s. 9-10

Debatt i tolkvärlden s. 12-13

"Jag är inte bara mamma, jag är tandläkare också..."

Alla minns vi väl den (enerverande) reklamfilmen från 90-talet-nån-gång? I mitt fall har det under 2015 dock blivit "Jag är inte bara teckenspråkstolk, jag är mamma också..." – en identitetsförändring som faktiskt var lite svårare än jag trodde. För mig har mitt yrke tidigare också varit min identitet. Jag älskar teckenspråk, jag älskar att ha en komplicerat lång yrkestitel, jag älskar intresset det väcker när jag svarar på frågan "Vad jobbar du med?", jag älskar dynamiken i tolksituationen, jag älskar att vrida och vända på ord och översättningar, kort och gott, jag älskar mitt jobb! Men så plötsligt kom en liten filur till världen och gav mig en ännu viktigare identitet, den som mamma. Skrämmande, häftigt, roligt och nervöst på samma gång – ungefär som att ta examen från tolkutbildningen. Lika plötsligt är nu tiden inne för att vända på det hela: "Jag är inte bara mamma, jag är teckenspråkstolk också...", för nu är det dags att gå tillbaka till jobbet. Nu kan vi återigen snacka om skrämmande, häftigt, roligt och mycket nervöst på samma gång!

Jag har känslan av att vi, över lag, är en yrkeskår som lever nära vårt yrke - vi har en stark yrkesidentitet - vi tar ett stort ansvar för det vi gör och vi är på riktigt intresserade av att förbättras och utvecklas gemensamt som yrkeskår. Det är fantastiskt att få tillhöra denna exklusiva skara av teckenspråks- och dövblindtolkar och det har verkligen varit ett privilegium att få sitta som ordförande i STTF under två år och dessförinnan som sekreterare i två år. Ansvarskänslan, engagemanget och strävan efter utveckling är verkligen koncentrerad i kvadrat i STTF:s fantastiska styrelse. Under mina fyra år har vi varit ett väl sammansvetsat gäng som har diskuterat, skrattat, beslutat, anordnat, mejlat, läst, skrivit och fixat. Alla har dragit sitt strå till stacken och alla har bidragit med sina unika specialiteter och starka sidor. Jag har lärt mig fantastiskt mycket under dessa år och varenda, stundtals stressig, timme jag har lagt ner på styrelsearbetet kan jag såhär i efterhand se har gett mig ovärderliga kunskaper, kontakter och insikter. Jag hoppas verkligen att just Du någon gång tar chansen att engagera dig i STTF, antingen i styrelsen eller som en aktiv medlem. En bättre fortbildning går knappast att få!

Vid årsmötet i januari lämnar jag så STTF:s styrelse och tackar er alla för förtroendet att under fyra år ha fått ingå i styrelsen och ha fått chansen att arbeta för att utveckla föreningen och vårt yrke.

Vi ses ute på fältet.
God jul och gott nytt år!

Ps. Om du är sugen på att ingå i styrelsen så kontakta valberedningen via Gunvor Svensson: valberedning@sttf.org

Tolktrycket är Sveriges teckenspråkstolkars medlemstidning.

Mejl till styrelsen: kontakt@sttf.org

Mejl till tolktrycket: tolktrycket@sttf.org

Ansvarig utgivare: Evelina Alenäs

Sättning: Stefan Coster

Medverkande detta nummer: Evelina Alenäs, Stefan Coster, Brita Wideberg, Ivar Wästhed, Magnus Sjögren, Lars-Axel Nordell, Maria Sköld, Sara Ericsson, Isabella Lindvall och Silja Lamhauge.

Nummer 91 sedan start

STTF:s styrelse består av

Evelina Alenäs, ordförande
Anette Åsén, vice ordförande
Stefan Coster, sekreterare
Lina Lomborg, kassör
Märta Bergström, kommunikation
Jenny Bergqvist, medlemsansvarig
Petra Jakobsson, ledamot

sttftolk

sttftolk

Sveriges
teckenspråkstolkars
förening (STTF)

Evelina Alenäs
Ordförande

Bli medlem på sttf.org

Aktiv 350 kr
Stödjande 200 kr
Organisation 600 kr
Endast prenumeration 600 kr
Extra nummer (för pren.) 350 kr

Redaktion:

Brita Wideberg
Ivar Wästhed
David Olofsson
Louise Schylander
Maria Sköld
Stefan Coster

Annonsera i tolktrycket

1/1-sida 3.750 kr
2/3-sida 2.800 kr
1/2-sida 2.350 kr
1/3-sida 1.700 kr
1/4-sida 1400 kr
1/8-sida 950 kr

Mer åsikter och fler medlemmar

I detta nummer av Tolktrycket kan du läsa om inbjudan till årsmötes- och konferenshelgen i Stockholm den 22-24 januari. Vår tanke med denna konferens är att det skall bli årets stora fortbildningstillfälle för Sveriges teckenspråkstolkar. (Läs mer på baksidan) Men vi kommer inte nöja oss med det. Liksom förra året kommer vi anordna ett par större utbildningstillfällen. Detta år kommer vi förutom årsmöteshelgen även arrangera en fortbildning i tolkning från tecknat till talat språk samt en fortbildning med fokus på samarbete mellan hörande och döva tolkar.

Årets fokusområden för föreningen har vi valt att formulera: STTF skall bli vägledande inom frågor som rör vår yrkeskår. I årets verksamhetsplan föreslår vi att föreningen under kommande verksamhetsår skall tycka till mer i frågor som rör vårt yrke. Vårt mål är att uttala oss om utredningar, kommentera rapporter, skriva policydokument och rent allmänt försöka ha ståndpunkter i olika frågor. Till vår hjälp i detta arbete kommer vi att knyta till oss kloka och kunniga människor att rådfråga i olika situationer.

De senaste året har medlemsantalet i STTF ökat rejält. Men det har ökat från en mycket låg nivå och ligger idag på knappt 200 medlemmar. Skälet till den senaste tidens ökning tror vi beror på att fler tolkar idag upplever att man "får något" för sin medlemskap. Styrelsen har det senaste året satsat på att erbjuda många och bra fortbildningar samtidigt som Tolktryckets redaktion genom ett systematiskt kvalitetsarbete lyckats lyfta föreningens

medlemstidning rejält. Detta arbete kommer vi givetvis fortsätta med, men för att nå ut till alla de tolkar som ännu inte blivit medlemmar, eller som valt att inte förnya sitt medlemskap kommer vi trycka ett extranummer av Tolktrycket som vi kommer skicka ut till tolkcentraler, bolag och utbildningarna. Vi är övertygade om att de allra flesta av landets teckenspråkstolkar vill vara medlemmar i STTF och att de allra flesta kommer att bli det om man får en trevlig påminnelse. Vi har satt upp ett mål om att år 2019, det år då vår förening firar 50-årsjubileum, vara 400 medlemmar.

Liksom förra året har vi detta år avsatt en hel del pengar till det vi kallar lokalt fortbildningsarbete. Det kan innebära vilken typ av yrkesrelevant fortbildning som helst, det är helt upp till er medlemmar. Ett exempel kan vara en så enkel sak som att boka in en klok föreläsare, boka en lokal, köpa lite kaffe och skicka räkningen till STTF. Givetvis behöver man prata med styrelsen och få det godkänt innan, men svårare än så är det inte. Förra året var det bara i Dalarna och i Göteborg man tog chansen till detta. Detta år skall vi i styrelsen försöka vara ännu mer uppmuntrande och behjälpliga så att fler lokala fortbildningsinsatser bli av. Hör av er till oss!

Stefan Coster
Sekreterare

Kallelse till årsmöte

Sveriges teckenspråkstolkars förening kallar till årsmöte.

Tid: Lördagen den 23 januari kl. 15:30

Plats: Ersta konferens & hotell,
Erstagatan 1K, Stockholm

**VILL DU HA MED NÅGOT I NÄSTA TOLKTRYCKET?
MANUSSTOPP 21 FEBRUARI 2016**

Visions nationella nätverk för teckenspråks-, dövblind-, TSS- och skrivtolkar

Vi som är med i detta nätverk med ett väldigt långt namn träffades under två dagar i november på Visions förbundshus i Stockholm.

Under vårens möte hade vi besök av Michael Kramers och Staffan Brantingsson från statskontoret som då stod i startgroparna med sitt uppdrag att genomföra en översyn av teckenspråkstolkutbildningen. Vid detta tillfälle fick vi ta del av ett föredrag kring deras slutsats och det förslag som Regeringen sedan kommer att besluta om, troligtvis under budgetpropositionen hösten 2016.

De har under utredningens gång skickat ut frågeställningar och samlat in uppgifter av bla. Talför, brukarorganisationerna, tolkcentraler, nyutexaminerade tolkar mfl. för att få en samlad bild.

Deras slutsats är att utbildningen i dagsläget är överdimensionerad, det utbildas för många tolkar med tanke på de väntade behoven som man tror kommer att minska. Arbetsmarknaden för teckenspråkstolkar är mättad, svagt intresse för krävande utbildningar, för många folkhögskolor ger utbildningen, resurserna är tillräckliga men de är splittrade (Myndigheten för yrkeshögskolor MYH och Folkbildningsrådet). Ifrågasatt utbildningskvalité och att yrkesverksamma tolkar behöver fortbildning. Statskontoret har därför ett antal förslag om hur den framtida utbildningen ska dimensioneras, finansieras och styrs.

Förslag är att minska antalet platser på utbildningen och därmed minska antalet folkhögskolor som bedriver teckenspråkstolkutbildningen. Öka antalet platser på utbildningen till skrivtolk, Ge MYH ensamt ansvar för finansieringen och satsa på fortbildning av lärare och tolkar.

Vi tycker att översynen i sin helhet gav en god bild av verkligheten. I synnerhet gläds vi åt den del där utredningen kommit fram till att vi som tolkkår har ett behov av fortbildning något som har efterfrågats under lång tid. Vårt att notera är ju även att de framkommit fler konkreta förslag under den relativt korta utredningstiden. Utredningar har ju annars en tendens att dras i långbänk!

Utredningen i sin helhet finns att läsa på www.statskontoret.se ("Det framtida behovet av

teckenspråks- och skrivtolkar. En översyn av tolkutbildningarna vid folkhögskolorna" 2015:25) Vi hade även besök av Niklas Cassel, VD nWise som berättade om det konsortium som nu vunnit upphandlingen kring bildtelefonitjänsten. I detta konsortium ingår tre väletablerade företag. Evantia, ett finskt bolag som ägs och styrs till merparten av tolkar. nWise är det företag som levererar de tekniska lösningarna

till tjänsten och Neriketolkarna AB som är det bolag som ska bemanna förmedlingstjänsten. (Neriketolkarna är för övrigt det enda svenska privatägda tolkbolag som har kollektivavtall!)

Denna upphandling är i nuläget inne i en rättsprocess eftersom ett nystartat dotterbolag till SDR tecken AB har

överklagat beslutet. Därför vet man i dagsläget inte om Evantia-konsortiet kan ta över driften av bildtelefonitjänsten den 1:a Juli 2016 som planerat. Att Örebro tolkcentral som initiativtagare och utvecklare av denna tjänst blivit utestängda från denna upphandling kan man tycka är en stor förlust. De besitter unik kompetens vad det gäller tolkteknik och tolkstrategier som arbetats upp under många år och tvingas därmed att varsla flertalet tolkar. Vi delar självklart våra tolkkollegors oro inför sin framtida försörjning. Det är vår starka förhoppning att det inte ska bli ett avbrott i tjänsten pga den pågående rättsprocessen då vi tänker att det skulle drabba både tolkar och användare.

Under dessa dagar har det också skrivits en verksamhetsplan för nätverket och vårt arbete med den lönepolitiska plattformen har fortsatt. Den plattformen tar i stora drag upp dessa fyra områden: Rätt till anställning, Arbetsmiljö, Löner och villkor samt Förberedelseid.

Framöver så kommer vi att fortsätta bevaka tolktjänstutredningen, bildtelefonitjänsten, initiera samarbete med andra inom tolkbranschen mm. Vår förhoppning är även att vi inom en ganska snar framtid kan hitta ett forum där vi i nätverket och ni Visions-medlemmar kan mötas för att förankra våra tankar hos er.

Nätverket genom Sara Ericsson

Foto: Tage Olsin

Statskontorets översyn av tolkutbildningarna

Detta har hänt

Statskontoret har på uppdrag av regeringen sett över hur folkhögskolornas tolkutbildningar ska dimensioneras, finansieras och utformas. STTF har agerat bollplank till representanter från Statskontoret under utredningens gång och nu har de presenterat sitt förslag i form av rapporten Det framtida behovet av teckenspråks- och skrivtolkar - En översyn av tolkutbildningarna vid folkhögskolorna.

Nedan följer en sammanfattning av utredningens förslag.

- Antalet teckenspråkiga tolkanvändare kommer att minska med en femtedel på 50 år, detta bl.a. på grund av CI. Antalet nyutexaminerade teckenspråkstolkar kan därför halveras, till att vara 17-26/år.

- Antalet skolor bör minskas från sju till 2-3 stycken.

Förslagsvis behålls tolkutbildningen på Södertörn, Fellingsbro och ev. Västanvik.

- Antalet platser på skrivtolkutbildningen bör öka eftersom behovet av denna tolkmetod lär öka i framtiden.

- Allt som allt leder dessa förändringar leda till besparingar på 20 miljoner kr/år.

Utredningen menar att de genom dessa förändringar kan säkra en högre kvalitet på tolkutbildningen och att färre tolkar kommer att utexamineras till arbetslöshet.

Hela utredningen finns att läsa på statskontoret.se, sökord: teckenspråkstolk.

STTF:s kommentar

Det är alltid svårt att utreda och förutspå mjuka värden såsom vad en persons förstaspråk kommer att bli och hur denna persons tolkbehov därmed kommer att se ut. Av erfarenhet vet vi också att många potentiella tolkuppdrag i dag faktiskt aldrig bokas, på grund av tolkanvändares tidigare erfarenheter av att tolk inte finns att tillgå. Detta gör underlaget för Statskontorets utredning relativt vagt.

Ett minskat antal utbildningsplatser skulle kunna minska risken för arbetslöshet bland tolkar. Viktigast är dock att förändringen verkligen medför den kvalitetssäkring som Statskontoret förutser. Vad förändringen innebär i praktiken i form av förlorad tradition, lokal anknytning och minskad valfrihet på utbildningsmarknaden får vi återkomma till framöver.

STTF fortsätter att bevaka och arbeta med frågan.

I årets motionsskörd har redaktionen lyckats sälla fram två motioner som är relevanta för vårt yrke, båda skrivna av Lars-Axel Nordell (KD) från Örebro.

Statligt ansvar för tolkverksamhet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en översyn av staten som huvudman för språktolkning och teckenspråkstolkning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Tillgången till tolkar för såväl teckenspråk som utländska språk varierar över landet och är i många fall en bristvara. Idag finns ca 1000 auktoriserade tolkar i vårt land på ett 35-tal språk.

För teckenspråkiga varierar möjligheten att få tillgång till s.k. vardagstolkning stort, beroende på att statsbidraget i huvudsak fördelas utifrån invånarantal och inte utifrån antalet brukare. Detta leder till orättvisor och bristsituationer på orter med många teckenspråkiga. Det tydligaste exemplet är Örebro där 25 procent av Sveriges döva bor.

Motsvarande problematik finns när det gäller behovet av så kallad språktolkning, det vill säga tolkning mellan svenska och utländska språk. Enligt Domstolsverket förekommer att rättegångar måste ställas in eller göras om på grund av bristande tillgång till kvalificerade tolkar. Inom socialtjänst, skola och sjukvård är det dessutom inte ovanligt att barn får fungera som språktolkar när sina föräldrar, något som forskare anser är problematiskt på flera sätt och för alla parter.

Svårigheterna med att regionalt möta behoven av såväl kvalificerad språktolkning som teckenspråkstolkning leder till slutsatsen att staten bör ta ansvar för en samordnad funktion. Utredningen "En samlad tolktjänst" (SOU 2011:83)

föreslog att resurserna för teckenspråkstjänster borde samlas och samordnas till en huvudman. Dessutom slog utredningen fast att teckenspråkstolkning inte är en vårdfråga utan en språkfråga.

Eftersom det finns behov av att samordna och effektivisera både språktolkning och teckenspråkstolkning borde staten ta ansvar för tillgången till kvalificerad tolktjänst, oavsett var i landet man bor. Förslaget underlättas av teknikutvecklingen, där bildtelefoner redan i dag medger möjligheter till tolkning även om tolken inte är geografiskt närvarande. Örebro tolkcentral kommer detta år att genomföra ca 250 000 tolkuppdrag för döva över hela landet, en verksamhet som växer för varje år. Den tekniken borde även användas för kvalificerad språktolkning.

Det är inte rimligt att hemort, hemspråk eller funktionsnedsättning avgör vilka förutsättningarna är för att få tillgång till tolktjänst. Med staten som huvudman för samordningen och finansieringen av såväl teckenspråkstolkning som språktolkning finns större möjligheter att säkra tillgången till kvalificerad tolktjänst över hela landet. Detta skulle kunna ske genom att inrätta en gemensam statlig tolkmyndighet för språktolkning och teckenspråkstolkning. Alternativt skulle verksamheten kunna samordnas i en gemensam språkmyndighet.

Lars-Axel Nordell (KD)

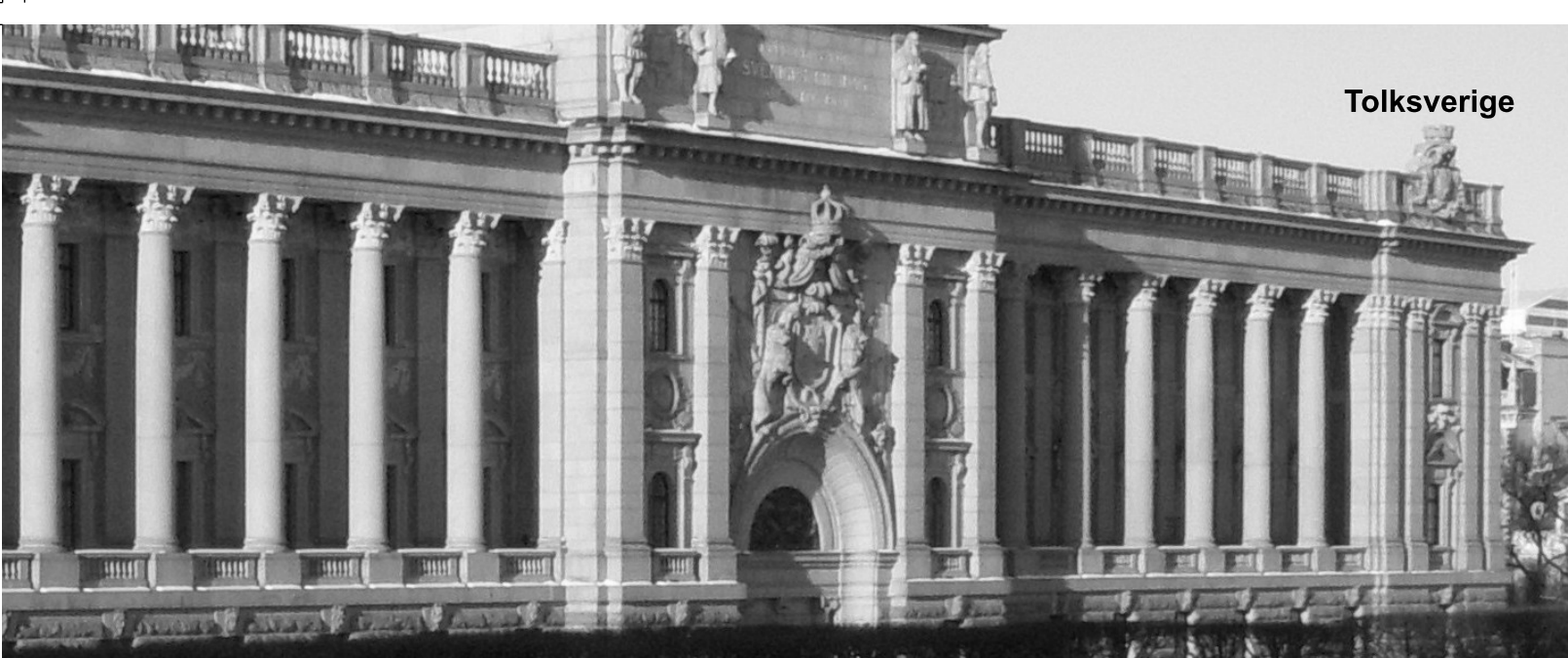

Foto: Holger Ellgaard

Tystnadsplikten för tolkar och översättare

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda behovet en samlad lagstiftning i syfte att tydliggöra och förstärka tystnadsplikten för personer som utför tolkuppdrag och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

På EU-nivå används ett stort antal mycket kvalificerade tolkar för att göra det möjligt för delegater från de olika medlemsländerna att kunna kommunicera. I vårt land finns ett stort behov av tolkar, både när det gäller teckenspråk och utländska språk.

Vid myndighetsutövning på nationell nivå engageras tolkar inte minst när det gäller det rättspolitiska området men även inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården för att en information eller dialog ska kunna ske på ett säkert och professionellt sätt.

Sammanlagt finns idag ca 1000 tolkar på ett 40-tal språk som är auktoriserade av kammarkollegiet. Detta täcker inte på långt när behovet hos Sveriges alla myndigheter. Med dagens ökande antal asylsökande behövs fler kvalificerade tolkar för snabbare integration. Auktorisationen skall garantera att informationen i tolkningen i form av samtal och skrifter överförs korrekt med hög språklig standard och där tystnadsplikt gäller.

När en myndighet anlitar en tolk gäller tystnadsplikt enl. Offentlighets- och sekretesslagen, OSL, (2009:400), oavsett om tolken är auktoriserad eller ej. Däremot gäller tystnadsplikten, enl Lagen (1975:689) om tystnadsplikt för vissa tolkar och översättare, enbart i de fall tolken är auktoriserad av kammarkollegiet.

Det innebär att om en enskild person, en organisation eller ett företag, anlitar en tolk som inte är auktoriserad av kammarkollegiet, så omfattas de inte av lagen. Visserligen kan ett muntligt eller skriftligt avtal om tystnadsplikt upprättas men det kan inte föreligga ett straffrättsligt ansvar om tystnadsplikt om ett sådant avtal skulle brytas.

Inom föreningslivet är det inte ovanligt att ta hjälp av enskilda personer som inte är auktoriserade som vid behov hjälpligt får fungera som tolk. Dels är det en kostnadsfråga och samtidigt hänger det samman med det begränsade antalet tolkar som har auktorisation.

Präster och pastorer har i sin profession en mycket hög sekretess med både tystnadsplikt och tystnadsrätt vilket innebär att de inte får röja, och inte eller heller kan avkrävas att vittna inför domstol, om uppgifter som framkommit under ett själavårdssamtal.

Om en icke auktoriserad tolk anlitas för ett själavårdssamtal med en präst eller pastor omfattas det inte av vare sig OSL:s bestämmelser eller Lagen om tystnadsplikt, eftersom kyrkor och samfund inte är myndigheter.

Det finns behov av att överväga en enhetlig lagstiftning som reglerar tolkars och översättares rättsliga grund ur sekretessynpunkt även när de anlitas av andra än myndigheter.

Lars-Axel Nordell (KD)

Bildtelefon till 1177

1177
VÅRDGUIDEN

Pilotprojektet har i skrivandets stund ännu inte startat, men är beräknat att dra igång sin testperiod den 11/11-15 och pågår till den 31/1-16. Då har alla som använder teckenspråkstolk genom bildtelefoni i hela Sverige möjlighet att ringa tsp@videosamtal.1177.se mellan 7:30 - 16:30 varje dag för att få sjukvårdsupplysning. Det nya är att även sköterskan har en bildtelefon på sitt kontor och alla tre parterna i samtalet, teckenspråkstolken, patienten och sköterskan, kommer att kunna se varandra. Sköterskan kommer även att kunna skriva text i en egen liten ruta, se bilden. Tolkningen i projektet kommer att utföras på Örebro tolkcentral.

Tre teckenspråkstolkare från Örebro TC, Yvonne Sjöberg, Astrid Larson Hägglöf och Genc Gerguri, har träffat de ca 20 sköterskorna på 1177 som blir upplärda och ska jobba med den nya tekniken. Sköterskorna har fått information om teckenspråk, dövkultur och om hur tolkade samtal i bildtelefoni går till. De har varit väldigt intresserade, ställt många frågor och ser fram emot att komma igång.

Alla tolkcentraler i Sverige kommer att informera sina tolkanvändare om projektet och man kan läsa mer på 1177.se. Projektet kan bana väg för samtliga medborgare i Sverige att använda den nya tekniken i framtiden, säger Magnus Sjögren, verksamhetschef på Örebro Tolkcentral.

Text: Brita Wideberg

Det här är en skärmdump från tolkens perspektiv ur ett övningssamtal. Till vänster ser ni "patienten" (spelad av Yvonne Sjöberg) som ringer från bosse.larsson@mymmx.se i ett test-samtal och visar upp ett sår på sin arm. Till höger är det sjuksköterskan Eva-Marie Söberg som studerar såret. Hon har även skrivit namnet på en salva i sin textruta. Nere till höger kan tolken Astrid Larson Hägglöf se en bild av sig själv. Foto: Örebro tolkcentral.

BEHÖVER DU SJUKVÅRDSRÅDGIVNING?

Nu kan du som är teckenspråkig ringa videosamtal till 1177 Vårdguiden under en provperiod. Du får råd av en sjuksköterska samtidigt som du, sjuksköterskan och tolken ser varandra. Läs mer på 1177.se/videosamtal

1177
VÅRDGUIDEN

Upphandling av tolktjänst i Stockholms läns landsting

Detta har hänt

Stockholms läns landsting (SLL) har återigen upphandlat sin tolkverksamhet. Det nya tilldelningsbeslutet är nu officiellt och trädde i kraft 2015-11-01. Upphandlingen har sett annorlunda ut gentemot föregående tillfällen och vi ska försöka förklara det hela för er, i stora drag. Olika tolkmetoder/områden har delats in i olika Objekt:

- Objekt 1: Teckenspråkstolkning
- Objekt 2: Dövblindtolkning
- Objekt 3: Skrivtolkning med/utan TSS
- Objekt 4: TSS
- Objekt 5: Skrivtolkning på distans
- Objekt 6: Dövblindtolkning utan formell kompetens
- Objekt 7: Tolkstödjare
- Objekt 8: Öppen mottagning
- Objekt 9: Beredskapstolkning

Alla objekt, förutom Objekt 8 och Objekt 9, har ett från början fastslaget pris på dagtid om 525 kr/tolktimme. Detta kallas Nivå I och gäller för tolk med mindre än tre års yrkeserfarenhet. Nivå II, för tolk med tre års yrkeserfarenhet eller mer, ger 725 kr i fast pris på dagtid. Det bolagen kan konkurrera med är ett s.k. förmedlingspris/uppdrag och tolk, som får ligga mellan 1-100 kr. Dessutom får de ange hur många tolktimmar de kan förmedla per år. Med givna intervall är varje kvot värd ett prisavdrag på ett visst antal kronor. För Objekt 1 ser det ut såhär:

1000-2000 tim./år = 0 kr
 2001-4000 tim./år = 20 kr
 4001-6000 tim./år = 40 kr
 6001-8000 tim./år = 60 kr
 8001-10000 tim./år = 80 kr
 >10 000 tim./år = 100 kr

Ex: Om ett bolag säger sig kunna leverera 2001-4000tolktimmar/år och anger ett förmedlingspris på 60 kr så blir deras konkurrerande timpris:

$525 + 60 \cdot 20 = 565$ kr.

Detta pris är det pris de konkurrerar med i upphandlingen, och lägsta pris hamnar högst i rangordningen. Objekt 8 har ett takpris på 670 kr/timme och Objekt 9 har ett takpris på 350 000 kr/år.

SLL har angett ett visst antal timmar per Objekt där de behöver upphandla tolktjänsten. Avtal kommer endast att tecknas med bolag vars angivna timkvot hamnar inom SLL:s timantal.

För Objekt 2 anger SLL att de upphandlar 18 750 tolktimmar.

Ex: Om de fyra bolagen Röd, Blå, Grön och Gul anger att de kan leverera 6 250 timmar vardera, så kommer endast tre av dem att få avtal med SLL.

Om bolagen Blå och Gul hamnar på samma plats i rangordningen, sett till deras timpris, kommer lottdragningen att avgöra vilket av bolagen som får avtalet.

När tilldelningsbeslutet nyligen blev officiellt stod det klart att flertalet företag står utan avtal inom ett eller flera Objekt med, för många, deras största uppdragsgivare. Detta blev verklighet för både stora och små företag, såväl nya som väletablerade. Alternativet för dem är nu att teckna avtal som underleverantörer med företag som har fått avtal med SLL, eller att vända sig till andra uppdragsgivare. Inget bolag lade anbud på Objekt 9 Beredskapstolkning, vilket innebär att nuvarande avtal kommer att fortsätta gälla.

Mer information om tilldelningsbeslutet finner ni på habilitering.se, sökord: upphandling av tolktjänst.

Text: Evelina Alenäs

STTF:s kommentar

Vi har under flera år sett hur olika upphandlingar har lett till pressade priser. Återigen står lägsta pris som den avgörande faktorn för att tilldelas avtal. Fasta priser skulle kunna ses som ett försök att stävja en fortsatt negativ utveckling av ersättningen för tolktjänster, men samtidigt är nivåerna allt för låga för att inkludera förberedelse, tolktid, restid samt förmedlingsavgifter och OH-kostnader. Vi ställer oss frågande till var utrymmet för att erbjuda fortbildning och en starkare löneutveckling, än den vi sett de senaste åren, finns.

Vi kan också antaga att en nyutexaminerad tolk "kostar mer" än vad en etablerad tolk gör, då hen behöver mer handledning och, i viss mån, anpassade uppdrag. Vi ser denna upphandling som en stor risk för att oerfarna tolkar inte kommer kunna erbjudas den vägledning som är avgörande för att tidigt bli tryggt ute på fältet.

Lottdragning har tillåtits avgöra framtiden för flera företag, vilket kan tyckas cyniskt. Tydligare ställda krav på kvalitet snarare än kvantitet och pris är absolut önskvärt inför framtida upphandlingar. Att många företag nu "tvingas" bli underleverantörer till andra tolkföretag riskerar att skapa ett oligopol där mångfald och valfrihet för anställda tolkar blir mindre. Vi pratar ofta om hur viktigt det är med "fingertoppskänsla" för att arbeta som tolk, och vi ser nu hur denna känsla, i ett större perspektiv, riskerar att gå förlorad när företag med specialkompetenser slås ut.

Vänd dig gärna till STTF med dina erfarenheter av upphandlingen och dess konsekvenser. När Stockholm Tolcentral första gången upphandlades var dokumentationen dålig om vad som faktiskt hände och hur det påverkade enskilda tolkar, företag och arbetsmiljön i Stockholm. Låt oss inte göra samma misstag igen. Hör av dig med dina erfarenheter och synpunkter till kontakt@sttf.org.

Upphandling av tolktjänst i Stockholms läns landsting

Stockholms läns landsting (SLL) har nyligen genomfört en ny upphandling av tolktjänst. Denna gång har man om jag förstått det hela rätt valt att lotta(?) rangordningen av bolagen i tilldelningsbeslutet. Det känns som ett udda sätt att rangordna genom lottnings och frågan är vad syftet kan vara med ett sådant förfaringsätt?

Teckenspråkstolkning kallar man för objekt 1 och de tre första bolagen på listan är:

1. Jtolkforall
2. LW Tolkservice.
3. Tecken och Tolk Sverige AB

Dövsblindtolkning kallar man för objekt 2 och de tre första bolagen på listan är:

1. Tecken och Tolk AB
2. Auktoriserad Tolk AB
3. Tolkservice profession T1 AB

Läs mer om upphandlingen på:

<http://habilitering.se/sites/habilitering.se/files/tilldelningsbeslut151015.pdf>

Stockholmstolkarna AB är ett av de bolag som helt fallit utanför i upphandlingen och kommer ej att teckna avtal med SLL, med undantag för tolkstödjare och TSS. På STAB:s hemsida kan man läsa att man tecknat ett underleverantörsavtal med Auktoriserad Tolk i Sverige AB. Läs mer på:

<http://www.stockholmstolkarna.se/index.php/ct-menu-item-15/208-information-om-upphandling-i-stockholm>

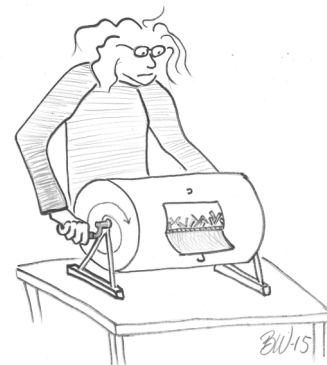
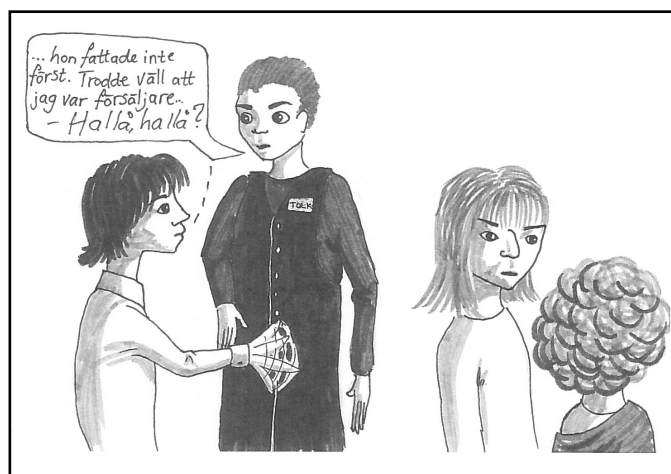

Illustration: Brita Wideberg

Kommer denna upphandling att leda till en bättre och tryggare tolktjänst för tolkar och tolkanvändare än tidigare upphandlingar?

Text: Ivar Wästhed

Silja Lamhauge

Vikten av ögonkontakt

Illustration: Brita Wideberg

Läst i Norska Tolkeavisa:

» Et svymilssteg for frilanstolkene «

I Norge har tolkeforbundet sin medlemstidning på nettet og där kan vi läsa om ett nytt samarbeitsavtal från 150521 som har träffats mellan fack, tolkeforbund och arbetsgivare. Avtalet går ut på att parterna ska mötas två gånger per år eller oftare vid behov. Det som ska diskuteras i detta forum är vilkor för tolkuppdrag, regelverk och rutiner. Det är även fritt fram att ta upp andra aktuella frågor.

Det er fortsatt Direktoratet som gjør beslutningen alene, men dette forplikter de i langt større grad enn før å lytte til frilanstolkenes representanter. For frilanstolken har det aldri vært viktigere å være medlem slik at man kan påvirke egen arbeidssituasjon.' sier Tolkeforbundets leder, Ørjan Strømmen. Sammen med fagforeningenes juridiske kompetanse mener han at Tolkeforbundets nærhet til praksisfeltet sikrer at frilanstolkens rettigheter og ønsker blir ivaretatt i forumet.

... mer från Tolkeavisa: Fortbildning i Trøndelag 10 sept 2015

Tine Hjartnes Henjum har skrivit i Tolkeavisa om en fortbildningskväll i Trøndelag som hölls på teckenspråk för tolkar och döva tillsammans. Man diskuterade tolkrollen och det att vara professionell och medmänniska.

Det er vondt å se på, vondt å være i rommet og vondt å være tolk.

På nytt vurderer jeg om jeg skal gå ut, for det er ingen kommunikasjon her, sykepleieren er ikke tilstede. Eller skal jeg bli, kanskje vil hun føle jeg svikter henne om jeg går ut nå. Jeg har tolket mye for henne, hun stoler på meg. Plutselig sier hun: 'Ikke gå du også, jeg klarer ikke være alene når jeg dør ...'

Text: Brita Wideberg

Läs mer på www.tolkeforbundet.no

Tolkar i TV

Skulle du vilja tolka på ett rymdskepp? I senaste säsongen av den klassiska science fiction-serien Doctor Who figurerar en teckenspråkstolk, Lynn, spelad av skådespelaren Zaqi Ismail. Han tolkar åt Cass, den döva befälhavaren för ett team som utforskar ett sjunket rymdskepp på en militärbas. Sophie Stone som själv är döv spelar Cass och de använder sig av det brittiska teckenspråket, BSL. Ett tolkdilemma och en del igenkänning utlovas! (Doctor Who säsong 9 avsnitt 3 & 4)

Även här i Norden har en teckenspråkstolk fått plats i tv, och det är Rebecca Nordén från Öresundstolkarna som spelar tolk i dansk-svenska samarbetet Bron. Hon spelar där bland annat mot Gunilla Vestin Wallin som blir förhörd av polis. (Bron säsong 3 avsnitt 5)

Text: Maria Sköld

Runt om i Sverige diskuterar vi tolkar vad som händer i och kring vårt yrke. Tolktrycket har under lång tid försökt få in delar av dessa diskussioner i tidningen. Därför är det nu med glädje vi publicerar tre personers åsikter i tre olika frågor.

Kommentera gärna dessa, eller tyck till om något helt annat på tolktrycket@sttf.org

Nu är det färdigvevat!

Foto: Märta Bergström

Vi har slitit med att förklara vår yrkesbenämning och yrkesroll i det offentliga rummet allsedan yrket började professionaliseras i början på 80-talet.

När jag började i branschen 1992 var det fortfarande inte ovanligt att bli benämnd som dövstumstolk. Titlar som dövtolk, teckentolk, teckentydare, hörseltolk och hörselhjälpare känns kanske igen? Tålmodigt tillrättavisar vi vänligt men bestämt sådana påhittade yrkestitlar och lär ut den korrekta titeln teckenspråkstolk. Utvecklingen går framåt och nu är teckentolk ofta den vanligaste felsägningen man hör av vårt yrke. När det gäller hur vi

själva benämner den aktiva tolktiden så återstår en hel del arbete. Vev-tid är vanligt förekommande uttryck i kollegiet. En variant på detta är vift-tid. Om vi vill sprida kunskap, respekt och förståelse för vårt yrke ut i samhället (och det vill vi väl?) är det viktigt att tänka på hur vi uttrycker oss. Vev- och vift-tid går alltså bort. Det indikerar att vem som helst kan utföra vårt högt kvalificerade arbete. Jag tycker aktiv tolk-tid är en bra benämning. Vad tycker du?

Ivar Wästhed

Dags för ny forskning!

”Dövas och sjuksköterskors erfarenhet och upplevelse av sjukvårdsrådgivning via telefon” är rubriken för ett examensarbete inom Omvårdnadsvetenskap på avancerad nivå författat av Ethel Davidsson och Margareta Hultman Brikell på Örebro universitet. Arbetet är från 2012 och de har undersökt dövas och sjuksköterskors erfarenheter och upplevelser av sjukvårdsupplysning. Deras slutsats lyder: ”För de döva är de centrala svårigheterna att få kontakt med vårdcentralerna och för sjuksköterskorna att komma till förståelse under samtalen. Båda känner störst trygghet när de får kommunicera på sitt första språk, teckenspråk och talad svenska. Svårigheterna i kontakt och kommunikation med

sjukvården för de döva kan innebära en potentiell hälsorisk.” Sköterskorna beskriver att de saknar möjligheten att inte kunna avgöra direkt om det är en man eller kvinna de pratar med och att inte kunna bedöma ålder och känsloläget på patienten via texttelefon. Då, år 2012, menade Davidsson och Hultman Brikell att deras resultat borde kunna utgöra ett underlag för förbättringsarbete och fortsatt forskning inom området. 2012 är ju egentligen bara 3 år sedan, men sedan dess har det hänt en hel del på området. Hoppas att det är någon som tar tag i forskningen kring detta nu när 1177 utvecklas och sköterskorna där kommer att kunna se både patienter och tolkar i sina datorer.

Illustration: Brita Wideberg

Brita Wideberg

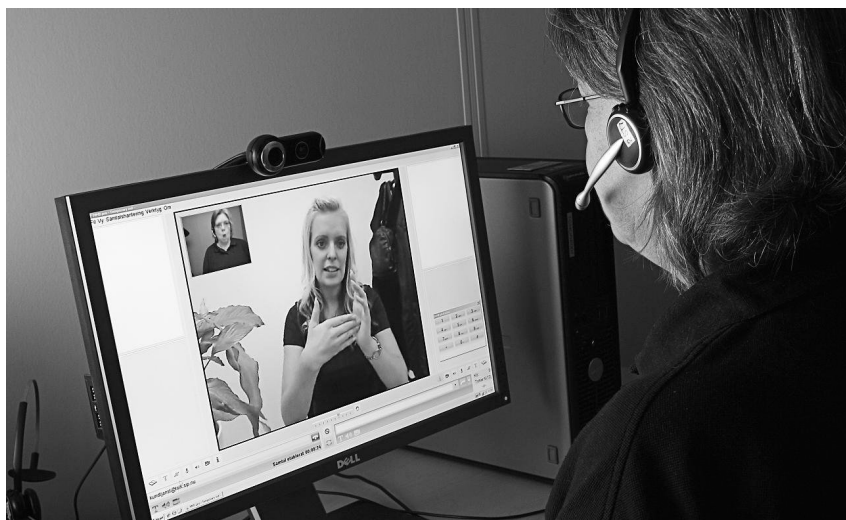
Risk för resursslöseri

Troligt är att bildtelefoni.net kommer att utföras av annan leverantör än Region Örebro län fr o m 1/7 2016. Post och Telestyrelsen har genomfört en upphandling och har tilldelat uppdraget till det finska företaget Ewantia OY. Enligt deras pressmeddelande har de för avsikt att utföra tjänsten från Örebro. För Tolkcentralen i Örebro innebär detta att ca 60 anställda vid verksamheten berörs och arbetet med att anpassa verksamheten till kommande verklighet har påbörjats. Det bör dock nämnas att SDR har överprövat tilldelningsbeslutet till Förvaltningsrätten och i skrivande stund har ingen dom givits. Region Örebro län måste dock ta höjd för det faktum att Regionen inte kan driva tjänsten i framtiden i nuvarande form.

Det är ett otroligt resursslöseri som nu kan komma att bli verkligt. Regioner/Landstings tolkverksamheter kommer att bli lite sämre samtidigt som samhällskostnaderna för helheten kommer att öka nationellt och länsinvånarna i Örebro län kommer att få svårt att få tillgång till tolk. Tolkverksamheten

på Gotland kan komma att upphöra mm. Om en ny leverantör misslyckas med att tillhandahålla tjänsten kommer det att innebära att beställningarna till Sveriges alla tolkcentraler minst dubbleras i o m att Regionerna/Landstingen har den lagliga skyldigheten att tillhandahålla vardagstolkning enligt HsL. Allt detta i onödan, samhällsaktörerna skulle kunna göra annorlunda.

Magnus Sjögren, verksamhetschef örebro tolkcentral

Tolkutbildningarna i Sverige blir fler

För inte så många år sedan var det lätt att hålla reda på när en utbildning startade, var någonstans och vilka elever som gick. Det var på den tiden Västanviks folkhögskola var den enda som anordnade teckenspråks-tolkutbildningar. I dag är det flera folkhögskolor som anord-

nar tolkutbildning, och framför allt är det många som står och knackar på dörren för att ge denna exklusiva utbildning. Som grädden på moset startar en försöksutbildning i januari som Tolktrycket kommer att återkomma till i ett större reportage där vi ska försöka be-

skriva vad som är nytt jämfört med de "traditionella" tvååriga tolkutbildningarna.

För att Tolktryckets läsare skall få en uppfattning om vad som pågår och vad som är på gång har vi ringt runt och kommit fram till följande.

Örebro folkhögskola i Örebro

Tolktrycket har inte lyckats nå någon ansvarig på skolan. Flera försök har gjorts för att starta i Örebro. Elevunderlag borde inte vara något problem eftersom många i Örebro har valt att inte påbörja tolkutbildning i avvaktan på start i Örebro. Troligen beror de misslyckade försöken på att man inte lyckats få tag på tolklärare.

Nordiska folkhögskolan i Kungälv

Tolktrycket har inte lyckats nå någon ansvarig på skolan. Det ryktas dock att Kent Hedesström, som just nu går 'Högre tolkutbildning i teckenspråk, 60p' kommer att bli huvudansvarig för en tolkutbildning som skall starta någon gång under nästa läsår.

Önnestads folkhögskola i Önnestad, Skåne

Skolan planerar att starta tolkutbildning hösten 1996. 12 platser kommer utbildningen att ha. Huvudlärare kommer att vara Lena Bellman.

Strömbäcks folkhögskola i Umeå

Tolkutbildningen är inne på sitt första år med 8 elever. En enda kille finns med i gruppen. Huvudlärare är Eva Sundqvist som arbetar tillsammans med Ingrid Munkhammar.

Västanviks folkhögskola i Leksand

Tolkutbildningen är inne på sitt andra år med 14 elever. Inte en enda kille finns med i gruppen. Huvudlärare är Elisabeth Sträng som arbetar tillsammans med Karin Rönnmark.

Edsvikens vårdgymnasium i Stockholm som är en filial till Vaddö folkhögskola

Edsvikens vårdgymnasium kommer, i januari 1996, att starta en 4-årig försöksutbildning. Utbildningen är en kombinerad teckenspråkslinje och teckenspråks- och dövblindtolkutbildning men skall enligt skolan ej jämföras med de traditionella tvååriga teckenspråkslinjerna och tvååriga tolkutbildningarna. Tolk lärare är Anna Hein och Jonas Carlsson. Utbildningen har 30 platser. Uttagning av de 160 sökande pågår för närvarande och är uppdelad i två steg. Första steget går ut på att se vilka som har förutsättning att lära sig teckenspråk och tolkning. Till andra steget inbjudes 60-70 personer för att lärarna skall "penetrera deras (studenternas, red:s kommentar) möjligheter att bli tolkar". Tolktrycket återkommer med ett reportage om försöksutbildningen.

Text: Thomas Ahron

Research: Susanna Fredriksson

3 miljoner saknas

Tolkcentralen i Stockholm saknar 3 miljoner för att klara av verksamheten året ut. Redan innan sommaren äskade tolkcentralen om extra anslag för

1995 men i juni kom beskedet från lands-tinget att något extra anslag inte kunde utgå. Under årets sista månader måste därför tolkcentralen säga nej till tolkning på grund av att pengarna är slut.

Thomas Ahron

Svar på Julpysslet

A = Sri Lanka

B = Himmel

C = Pappa

D = Mamma

E = Hund

F = Jul

G = Nyår

STTF:s 2015

December är här och innan vi ser fram emot 2016 är det dags att se tillbaka på vad som hänt under STTF:s 2015.

Vi i styrelsen tycker att det har varit ett fantastiskt år med välbesökta kurser och viktigt intressepolitiskt arbete från vår sida. Vi har tidigare då och då skrivit om vad vi gjort under året, men detta fantastiska verksamhetsår kan vi inte prata nog om. Här kommer guldkornen än en gång!

Målet att erbjuda er spännande fortbildningstillfällen har vi uppnått med råge; årsmöteskonferensen i Härnösand kickade igång vår fortbildningsatsning. Nytt för i år var Konferensvolymen med texter från föreläsarna - perfekt för alla som missade konferensen men ändå vill hålla sig ajour. Maya de Wit har än en gång lett en skara vetgiriga tolkar genom byråkrat- och mötesengelska i kursen Tolkning till och från engelska som tredje språk. Uppföljningskursen som vi erbjuder i januari blev fullteknad på bara några dagar! Sverige och STTF har för första gången stått värdar för Efsli Autumn school med tema dövblindtolkning. Där fick vi chansen att visa upp ett vackert Stockholm och ett fint samarbete mellan STTF och Efsli för flera av våra internationella kollegor.

Tolkar i Dalarna har tagit initiativ till en lokal fortbildningskväll för att bredda kunskaperna om tolkning i religiösa sällskap. Låt er inspireras av dem och anordna något "hemma" hos er nästa år. STTF har avsatt pengar åt er!

Vi har lagt ner mycket tid på att göra vår röst hörd, i kontakt med bl.a. MYH, Statskontoret och tolktjänstutredningen. Precis som det anstår Sveriges bästa yrkesförening har vi nu personliga kontakter på både socialdepartementet och i riksdagen. Vi har satsat stort på att synas mer i sociala medier och det har gett oss många nya medlemmar, "följare" och "likes". (Läs: folk är intresserade av, och gillar, oss!) Vi hoppas att ni ser vår nya fräscha hemsida som ett självklart ställe att kolla in då och då.

2015 kan verkligen sammanfattas som året då vi hördes och sågs. Det ska vi verkligen fortsätta göra under 2016! Vi ser fram emot att, om ett år, kunna skicka er en lika entusiastisk sammanfattning av det gångna året.

Tills dess vill vi önska alla våra medlemmar en fantastiskt god jul och ett underbart gott nytt år.

Vi ses i Stockholm 23-24 januari!

/Er stolta styrelse

Polkagrispaj

Vad passar bättre så här framåt jul än att lyxa till det och fira din gullegris med en polkagrispaj? Enkelt att göra och uppskattat av många.

Ingredienser:

- * En kladdkaka (valfritt recept)
- * röd karamellfärg
- * 5 dl vispgrädde
- * 1 burk marshmallowfluff
- * pepparmyntsolja
- * En påse polkagrisar
- * Varm chokladsås (valfritt recept)

Gör så här:

Vispa grädden och blanda försiktigt i fluff.
Rör i några droppar pepparmyntsolja.
Krossa polkagrisarna och blanda ner i fluffet tillsammans med några droppar röd karamellfärg.
Baka kladdkakan i en springform och bred över fluffet samt dekorera med några polkagrisar.
Frys pajen i minst 5 timmar.
Serveras med varm härlig chokladsås!

Recept: Isabella Lindvall

SAMARBETE - ETT TECKEN PÅ FRAMGÅNG

COOPERATION - A SIGN OF SUCCESS

23 - 24 januari 2016, Stockholm

FÖRELÄSARE

Maya de Wit - Huvudtalare

Kvalitetstolkning genom samarbete.

Samarbete mellan tolkar och döva tolkanvändare leder till tolkning av högre kvalitet. Hur kan man öka kunskapen hos de inblandade i en tolksituation för att uppnå bästa möjliga resultat? Både föreläsning och valbar workshop.

Jemina Napier

Samarbete mellan döva föredragshållare och tolkar i tolkning från tecknat till talat språk.

Workshop om förberedelse, tolkning, samarbete och reflektion utifrån en fallstudie av en tolkad föreläsning. Både föreläsning och valbar workshop.

Hilde Hualand & Torill Ringsø

Co-constructing of role-space

Hilde och Torill går i dialogform igenom hur tolkens roll kan utvecklas utifrån sociologiska teorier och egna erfarenheter av att arbeta i par som döv akademiker respektive tolk. Både föreläsning och valbar workshop.

Bo Hårdell & Didde Nylander

Döv och hörande tolk i tolkpar

När döva och hörande tolkar jobbar tillsammans behöver samarbetet se annorlunda ut än när två hörande tolkar jobbar ihop. Bo och Didde kommer att dela med sig av sina erfarenheter. Både föreläsning och valbar workshop.

Maya Rohdell, Anette Bonnevier, Eva Norberg, Juli af Klintberg och Eva Sundqvist Dahne

Döva tolkar och deras arbete

Pilotutbildningen för döva tolkar och översättare berättar om döva tolkars vardag och deras erfarenhet av att samarbeta med hörande tolkar. Både föreläsning och valbar workshop.

Sarah Remgren & Elise von Weisz

Att tolka en teaterföreläsning

Under 2015 har Riksteatern turnerat landet runt med föreläsningen "Jag är Sarah". Hur har samarbetet och förberedelsarna sett ut kring tolkningen av föreläsningen?

PROGRAM

Lördag

08:45 - 09:00 Registrering
09:00 - 09:15 Inledning
09:15 - 10:45 Föreläsning
FIKA
11:15 - 12:45 Föreläsning
LUNCH
13:45 - 15:15 Workshops
FIKA
15:30 - 17:00 Årsmöte
19:00 Middag

Söndag

09:00 - 10:30 Föreläsning
FIKA
11:00 - 12:30 Föreläsning
LUNCH
13:30 - 15:00 Paneldiskussion
och avslutning

PRAKTISKT

Plats: **Ersta konferens & hotell, Erstagatan 1K, Stockholm**

Pris: **5 500:- Ordinarie**

3 500:- För medlemmar och stödjande medlemmar i STTF

I priset ingår: föreläsningar och workshops med internationellt och nationellt renommerade föreläsare, fika och lunch lördag och söndag, konferensmiddag lördag.

Anmälan och senaste information hittar du på **sttf.org**

Maya de Wit

Jemina Napier

Hilde Hualand

Torill Ringsø

Bo Hårdell

Didde Nylander

Med reservation för ev ändringar i programmet